

“Tailàndia és un lloc perillós per a dir la veritat”

Robert Amsterdam (Nova York, 1956) és un advocat que s'ha fet conèixer com a defensor dels presos polítics a l'Amèrica Llatina i Àfrica, però sobretot pel cas del magnat rus Mikhaïl Khodorkovski. Ara treballa per a l'ex-primer ministre tailandès Thaksin Shinawatra.

Senyor Amsterdam, fa pocs dies va presentar una denúncia al Tribunal Penal Internacional de l'Haia a causa de la sagnant repressió de les manifestacions a Bangkok el mes de maig de l'any passat. Creieu tenir proves que demostrin els crims contra la humanitat del govern tailandès?

—I tant.

—No sou un representat independent, sinó que actueu en nom de l'ex-primer ministre Thaksin Shinawatra, que va ser enderrocat per l'exèrcit tailandès l'any 2006. No creieu que això fa minvar la credibilitat del vostre treball d'investigació?

—Naturalment, aquí la política també hi té molt a dir. És l'única manera, en un país tan polaritzat. Però us asseguro que només amb una figura tan poderosa com Thaksin al darrere era possible de recollir durant més de vuit mesos una quantitat tan gran de proves. Creiem que podem exposar l'ordre que va donar personalment el ministre. Quan l'intent fracassà, al maig, va deixar que l'exèrcit actués contra els manifestants desarmats dels Camises Vermelles. A més d'aprovar l'ordre de disparar, va contractar franc tiradors. Moltes organitzacions independents han mirat de comprovar aquesta evidència, però totes han tornat amb les mans buides.

—Per què?

—És possible que Tailàndia sigui la terra dels mil somriures, però és un lloc perillós si es vol dir la veritat. També els membres de grups de drets humans han d'estar en guàrdia si volen continuar vivint a Tailàndia. I, finalment, una investigació d'aquesta mena és sempre força costosa; només penso en les opinions dels experts forenses de l'estranger. És impossible de fer-ho sota condicions tailandeses.

—L'actual primer ministre tailandès, Abhisit Vejjajiva, podrà argumentar fàcilment que la vostra petició a l'Haia és només una estratègia publicitària.

—En dubto. Facilem obertament tot el material de què disposem, tant al fiscal del Tribunal Penal Internacional de l'Haia com als països i organitzacions interessades. Tenim centenars de declaracions jurades. Les declaracions més impressionants provenen de l'entorn d'Abhisit o fins i tot de funcio-

naris de molt alt nivell. El missatge que ofereixen és clar: per a eliminar l'oposició, Abhisit va donar via lliure a la matança. Els presumptes avalots només van ser un pretext.

—**Com vau obtenir aquests testimonis?**

—A l'exèrcit tailandès hi ha les anomenades *sindries*: verdes per fora i vermelles per dins; per tant, simpatitzants dels Camises Vermelles. Alguns altres testimonis simplement van quedar horroritzats de l'experiència i es van sentir obligats a contribuir a la veritat. La frustració a Tailàndia és tan gran que alguns van arriscar la vida per posar-se en contacte amb nosaltres.

—**Heu pagat als testimonis?**

—No.

—**Heu anat personalment a Tailàndia per a parlar amb els testimonis?**

—Vaig ser a Bangkok durant la repressió de les manifestacions. De llavors ençà, ja no puc entrar al país. El govern va penjar la meua foto a les zones frontereres, no perquè hagués delinquit, sinó perquè volien venjar-se del fet de representar Thaksin. Tenim col·laboradors que entren i surten de Tailàndia i es comuniquen amb els informants. Però la feina que fan és com més va més difícil. Alguns es troben sota vigilància. Van advertir els testimonis de no parlar amb nosaltres. No és el millor comportament per a un país que en aquests moments presideix el Consell de Drets Humans de l'ONU.

—**Algunes declaracions, provinents del cor del poder de Bangkok, són tan detallades que la identificació del testimoni resulta molt fàcil. És el cas del testimoni 22.**

—I per això el *testimoni 22* en realitat no és únicament una persona. Darrere d'aquestes declaracions apareix un grup de persones molt ben situades. Cadascuna testificarà personalment a l'Haia. Però primer hem de protegir-ne la identitat.

—**Per què no heu col·laborat amb cap institució tailandesa independent?**

—Hem parlat amb algunes institucions, però ningú no s'atreveix a prendre mesures. Tailàndia és ara una espècie de Birmània amb hotels de luxe: els militars controlen el poder. Molts tai-

“Molts tailandesos viuen en la por, la gent hi desapareix”

landesos viuen en la por, la gent hi desapareix. Contínuament es troben cadàvers amb les mans lligades i amb trets al cap. Centenars de persones són detingudes sense cap càrrec. Els mitjans de comunicació sofreixen un estrict control. Desenes de milers de pàgines web contràries al govern són blocades.

—**El vostre propòsit a l'Haia podria anar-se'n en orris. Tailàndia no resta subjecta a la Cort Penal Internacional i mai no ha ratificat el tractat de Roma.**

—Això ho dificulta tot més, però legalment no hauria de ser cap problema. De fet, el material que presentem ja té un gran valor: mai unes violacions dels drets humans a Tailàndia no havien estat tan ben documentades. Això farà una enorme pressió sobre el govern. Així i tot, encara hi ha maneres de poder culpar Abhisit davant el tribunal de l'Haia.

—**Com ara quines?**

—Demostrarem que és britànic.

—**El primer ministre de Tailàndia?**

—Abhisit va néixer el 1964 a Newcastle, es troba sota la llei de nacionalitat britànica del 1981. No seria britànic si hagués renunciat més tard a la ciutadania, cosa que dubtem molt. La Gran Bretanya faria bé d'aclarir ràpidament la ciutadania d'Abhisit.

—**De què l'acuseu, exactament?**

—Segons el dret internacional, com a cap d'estat té tota la responsabilitat dels fets de l'abril i el maig del 2010. I parlem d'unes escenes inadmissibles. Els soldats van disparar indiscriminadament contra els manifestants desarmats i contra persones que no hi tenien res a veure.

—**L'exèrcit diu que va ser en defensa pròpia...**

—... Però el govern no ha pogut mostrar ni un sol vídeo que confirmi la violència dels manifestants.

—**Què ha fet Tailàndia per a aclarir aquests fets?**

—Ningú no ha estat acusat formalment a l'exèrcit. Fins i tot van prohibir als investigadors d'interrogar els soldats. L'assetjament als opositors polítics continua. N'hi ha centenars a la presó. Dinou líders del Camises Vermelles van ser acusats com a presumptes terroristes, i s'encaren a la pena de mort.

Marco Evers
Thilo Thielke

Traducció de Tick Translations